



ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

IV міжнародної науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених

«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В
КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР
В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

13–14 квітня 2023 року

Запоріжжя, Україна

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Education and Science of Zaporizhzhia Regional State Administration
Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy"
of Zaporizhzhia Regional Council



ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених
«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

BOOK OF ABSTRACTS

of the IV International scientific and practical conference of students and young researchers
"EDUCATIONAL, CULTURAL AND ARTISTIC PRACTICES IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S
INTEGRATION INTO INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND INNOVATIVE SPACE UNDER WARTIME
CONDITIONS"

13-14 квітня 2023 року
April 13-14, 2023

Запоріжжя, Україна
Zaporizhzhia, Ukraine

*Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 6 від 27 квітня 2023 року)*

Редакційна колегія:

В. В. Нечипоренко (відповідальний редактор), доктор педагогічних наук, професор, Хортицька національна академія;

Н. М. Гордієнко, доктор соціологічних наук, професор, Хортицька національна академія;

М. С. Кудінова, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. М. Галієва, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. О. Сташук, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

К. С. Червоненко, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

Г. Б. Глущенко, старший викладач, Хортицька національна академія.

Бібліографічні редактори:

Єнєва С. В., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Прохорова С. П., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Двореченцева А. С., методист, Хортицька національна академія.

О 72

Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 13-14 квітня 2023 р.) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2023. 932 с.

Educational, Cultural and Artistic Practices in the Context of Ukraine's Integration into the International Scientific and Innovative Space under wartime conditions : Book of Abstracts of the IV International scientific and practical conference of students and young researchers (Zaporizhzhia, April 13-14, 2023) / General editor V. Nechyporenko. Zaporizhzhia : Publishing House of Khortytsia National Academy, 2023. 932 p.

ISBN 978-617-7929-08-5

Збірник містить тези доповідей учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу», приуроченої до Дня науки в Україні та організованої науково-педагогічним колективом Хортицької національної академії у співпраці з українськими і зарубіжними партнерами. Опубліковані тези доповідей розкривають специфіку й інноваційний досвід розв'язання актуальних проблем освітніх і культурно-мистецьких практик у глобальному громадянському суспільстві з урахуванням наукових досліджень і практичної діяльності у галузях початкової освіти, корекційної педагогіки, спеціальної психології, фізичної терапії, ерготерапії, соціальної роботи та соціальної педагогіки, сучасних тенденцій розвитку мистецтва, дизайну, соціально-гуманітарних наук, менеджменту та туризму.

Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, аспірантам, студентам і широкому колу фахівців суспільно-гуманітарного профілю.

Редакційна колегія може не поділяти концептуальні ідеї авторів та інтерпретаційні підходи, репрезентовані у змісті тез. Відповідальність за достовірність поданих матеріалів, наведених цитат, статистичних та емпіричних даних несуть учасники та їхні наукові керівники згідно з юридичними й етичними нормами академічної доброчесності.

УДК 373.3:376-056.264(477)[37:001.83(100)]-044.247"36"

ISBN 978-617-7929-08-5

© Автори тез, 2023

© Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2023

лінгвістиці прийнято вважати *ампліфікацію*, що полягає у «нагромадженні синонімів і взагалі слів з близьким значенням, однотипних висловів і синтаксичних конструкцій, однорідних членів речення і т. п. або у висхідному повторенні слова, вислову, конструкції для підсилення експресивності висловлення» [3, с. 22]. Конструкції з ампліфікацією є продуктивним стилістичним засобом, що сприяє наростанню емоційного напруження, експресивності висловлення в репортажі.

У репортажному тексті вживають і стилістичні фігури, які за їхньою природою можна вважати протилежними повтору. Зокрема, до них належить *еліпс* (еліпсис) – «пропуск одного (кількох) з компонентів синтаксичної конструкції, стійкого словосполучення, слова, який легко домислюється, відновлюється у контексті або ситуації мовлення» [3, с. 171]. Еліптичні речення мовознавці зазвичай розглядають як різновид неповних – таких, у чий структурі пропущено один або декілька синтаксичних елементів. Еліпс може бути використано задля стислості вираження думки, створення ефекту динамічності, напруженості дії, оперативного сприйняття інформації читачем. Схожою фігурою мови є *апосіопеза* (умовчання, недоговорення) – «незавершене, обірване висловлення, що передає емоційний стан мовця (схвильованість, подив, нерішучість тощо), його небажання або неспроможність з різних причин про щось говорити, а також використовується автором як натяк на що-небудь, лишаючи це на здогад самого читача, слухача» [3, с. 757]. Апосіопеза полягає у неповноті висловлюваної думки, що дозволяє авторові репортажного тексту спонукати читача домислити недоговорене.

Отже, репортаж – особливий жанр, що поєднує у собі інформаційні, художні та публіцистичні стильові ознаки. Синтез документалізму, образності та публіцистичної яскравості дозволяє автору репортажних текстів когнітивно взаємодіяти з аудиторією, урахувуючи її специфіку. Завдяки застосуванню низки лексико-стилістичних прийомів відбувається непомітний вплив на чуттєву сферу читачів, формування загального враження від прочитаного та ставлення до нього, що співзвучні з авторськими. Аналіз експресивних засобів репортажного тексту дозволяє визначити не лише манеру письма автора, але і його ціннісну позицію стосовно зображуваного в тексті та спонукальні наміри.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бикова О. М. Художній репортаж на сторінках українських друкованих видань. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Філологічні науки. 2009. № 20. С. 57–60.
2. Назар Р. М. Репортажний текст: структура, семантика : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Донецьк, 2011. 20 с.
3. Українська мова : енциклопедія / В. М. Русанівський та ін. Київ : Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2007. 856 с.

Жура Лілія Олександрівна,

кандидат політичних наук,

доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Хортицька національна академія,

м. Запоріжжя, Україна

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ. ПРИЧИНИ ТА ПРОЯВИ АКАДЕМІЧНОЇ НЕЧЕСНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Проблема академічної нечесності бере свій початок ще з часів Стародавнього Китаю. Провідною ідеологією тих часів було Конфуціанство: держава трактувалася, як велика сім'я, де влада імператора прирівнюється до влади батька, а народ – до дітей, якими батько має опікуватися. Конфуцій був прихильником ненасильницьких методів правління та закликав правителів будувати свої взаємовідносини з народом на засадах любові та доброчесності.

Відповідально ставилися до підбору адміністративних кадрів – управлінець мав бути мудрим, компетентним у своїй справі, володіти знаннями та навичками для доброчесного керівництва. Саме тому, іспити для кандидатів проводилися за дуже суворих умов. Тестування тривало три дні, за високими стінами екзаменаційного закладу; ретельно перевірялися і викладачі, і студенти; нікого стороннього не допускалося до аудиторій; бували випадки смерті під час іспитів і тіло померлого просто виносили за стіну та продовжували тестування. Але екзаменовані все одно використовували різного

роду механізми шахрайства: купівля білетів, використання шпаргалок, недозволене міжособистісне спілкування та підкуп викладачів. Ризики були високі, бо особа, що була учасником шахрайських схем, суворо кралася законом.

Історія знає чимало прикладів наукового шахрайства та плагіату. Одним з найяскравіших з них є досі не вирішена наукова суперечка з приводу того, хто був першим у відкритті X-променів. Український науковець Іван Пулюй у 1870-х роках винайшов та сконструював електронний апарат катодних променів. Він був нагороджений дипломом на Всесвітній електротехнічній виставці в Парижі 1881 року. Винахід отримав назву «лампа Пулюя» [2]. Через 14 років німецький вчений Вільгельм Конрад Рентген опублікував статтю про новий тип випромінювання, в якій саме йшлося про X-промені. Наразі вирує думка, що науковці одночасно відкрили знання про даний тип випромінювання. Але Вільгельм Рентген не приділяв уваги використанню X-променів на практиці, а саме Іван Пулюй став першим, хто почав використовувати випромінювання в медичній діагностиці, та першим зробив знімок людського скелету [4].

Можна згадати незліченну кількість випадків порушення правил академічної доброчесності в світовій історії. Саме тому це питання займає важливе місце у розвитку державної, соціальної та освітньої політики країн світу. Основні морально-етичні цінності як академічної культури, так і академічної доброчесності були сформульовані в Бухарестській Декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі у 2004 році [3]. Ключовими цінностями сумлінного академічного співтовариства є чесність, довіра, прямота, повага, відповідальність і підзвітність. Такі цінності не тільки важливі й необхідні для забезпечення ефективності та якості викладання і дослідної діяльності. Інтелектуальна свобода та соціальна відповідальність – ключові цінності науково-дослідницької діяльності, які необхідно поважати і пропагувати.

Питання академічної доброчесності набуло актуальності і в Україні за останні п'ять років. Правовою основою реалізації поняття «академічна доброчесність» є Закон України «Про освіту», а саме стаття №42 (від 28.09.2017 року). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання [1].

Недобросесна поведінка, що може бути пов'язана з науковим плагіатом, регламентується також Законом України «Про авторське право та суміжні права». Крім цього, кожен заклад освіти розробляє внутрішній документ – кодекс честі, положення про академічну доброчесність – де регламентовані норми поведінки учасників академічної спільноти.

Нечесна поведінка – це будь яка діяльність (або бездіяльність), що вводить опонента в оману, призводить до викривлення фактів, фальсифікації інформації, хибних інформаційних потоків, присвоєння чужих досягнень.

Розглядаючи проблему академічної нечесності студентської молоді, важливим є розуміння причин даного роду поведінки. Помилковою є думка про те, що студент вдається до шахрайства виключно через відсутність бажання прикладати зусилля до навчання. Але цей тезис не є коректним. Насправді, є ціла низка причин, які можуть потягнути за собою порушення академічної доброчесності студентом.

1. Надмірна складність завдань для здобувачів. Одна з ключових задач викладача є розробка засобів контролю, практичних та самостійних завдань з урахування складу академічної групи, індивідуальних особливостей студентів, умов, за яких здобувач освіти має виконувати завдання, а також технічних засобів, які він повинен використовувати для виконання роботи. З кожною окремою групою (а іноді і з окремою особою) треба працювати, дослідити рівень знань та навичок студентів,

використовувати індивідуальний підхід. Також викладач має бути у постійній готовності надати роз'яснення щодо питань, які можуть виникнути у студента в процесі освітньої діяльності.

2. Ефект «змагання» у процесі навчання. На сьогодні в Україні лише 45% членів академічної групи ЗВО мають змогу отримувати стипендію. З одного боку, це підвищило суму стипендіальних виплат, з іншого – спричинило постійну «гонку за балами». Часто цей процес супроводжується пошуком більш швидших та легших способів виконання завдань, спробами використовувати хабарництво, як ключа для отримання вищої оцінки та до порушень правил академічної доброчесності в цілому. Для подолання даної проблеми у ЗВО мають бути створені абсолютно рівні умови навчання для всіх здобувачів освіти, а також гарантовані відкритість та прозорість освітнього процесу.

3. Прояв незадоволеності. Іноді студент може не розуміти специфіки поставленого завдання, способів його виконання. Якщо викладач не надає чітких пояснень та інструкції, яких вимагає здобувач, тоді, в якості бунтарської реакції, протесту, студент може використовувати методи плагіату, шахраювання, списування. Ще однією причиною може бути байдужість, що виникає, коли викладач обирає для себе «улюбленців групи» і студент «опускає руки» з думкою про те, що як би він не напружувався, оцінка все одно буде занижена.

4. Відсутність зацікавленості у навчанні в цілому. Нажаль, під впливом минулих, радянських традицій, в сучасній Україні все ще вирує думка, що кожна людина обов'язково повинна мати вищу освіту. Відсутність диплому сприяє зниженню оцінки майбутнього працівника при проходженні співбесіди на роботу; викликає здивування в соціальному оточенні та відчуття сорому, дискомфорту; призводить до знецінення реальних здібностей людини, пов'язуючи їх з відсутністю в неї вищої освіти. Саме тому, нерідко можна спостерігати ситуацію, коли саме батьки, а не підліток, обирають для своєї дитини вищий навчальний заклад. При цьому, здобувач не є зацікавленим в отриманні знань в цій області та бачить своє майбутнє зовсім в іншому. Єдиним бажанням студента, протягом усього навчання, є якнайшвидше закінчення ЗВО та вихід на шлях до своїх реальних мрій та цілей. Це є ще однією причиною освітнього шахрайства, списування, пошуку легких шляхів, втечі від надмірних зусиль, які не підкріплені реальним бажанням отримати знання та навички.

Отже, як бачимо, проблема академічної нечесності існувала в світі ще зі Стародавніх часів. На сучасному етапі розроблена законодавча база та інші нормативно-правові документи, що регулюють правила поведінки всіх учасників академічної спільноти, а також санкції, що можуть бути застосовані до особи, яка порушує дані правила. Але, крім встановлених законодавчих норм, завжди необхідно враховувати причини їх порушення та знаходити шляхи їх вирішення. Для подолання проблеми академічної нечесності з боку студентської молоді, кожен учасник освітнього процесу (адміністрація, викладачі, працівники інших підрозділів закладу) має дотримуватися кодексу академічної доброчесності, вести свою діяльність на засадах прозорості, об'єктивності та справедливості. Учасники академічної спільноти повинні завжди мати змогу звернутися до комісії з Академічної доброчесності закладу та відчувати впевненість в об'єктивності оцінки проблемної ситуації.

Враховуючи мінливість реалій в сучасній Україні, а також воєнний стан та всі труднощі, що його супроводжують, кожен учасник академічної спільноти має бути готовим проявити гнучкість, ерудованість, розуміння, відкритість до нових ідей та методів викладання, задля досягнення максимального успіху на шляху передачі та отриманні наукових знань, згідно всім правилам академічної доброчесності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про освіту». Стаття 42. «Академічна доброчесність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2145-19#n613> (дата звернення: 15.03.2023).

2. Микитюк Ю. О. І. П. Пулюй – батько сучасної рентгенології. URL: <https://www.bsmu.edu.ua/blog/2702-ippulyuy-batko-suchasnoi-rentgenologii/> (дата звернення: 10.03.2023).

3. Рожова М. Етичне регулювання академічного середовища у проблемному полі академічної етики: осмислення механізмів дієвості Бухарестської декларації. *Філософія освіти*. 2014. № 1(14). URL: <https://enpuii.npu.edu.ua/handle/123456789/12963> (дата звернення: 01.03.2023).

4. Юсаюк О. Український фізик Іван Пулюй став жертвою трагічних парадоксів. *Радіо Свобода*. *Суспільство*. 2020. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30411695.html> (дата звернення: 10.03.2023).